

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
МОРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВІЩОЇ ОСВІТИ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОГО СТУПЕНЯ
ФАХОВОГО МОЛОДШОГО БАКАЛАВРА
НА ОСНОВІ БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченого ради ХДМА

Протокол № 5

від « 07 » жовтня 2021 р.

В.О. ученого секретаря _____ Мар'яна БАБИШЕНА

Введено в дію наказом по ХДМА

від « 13 » жовтня 2021 р. № 386

Ректор ХДМА _____ Василь ЧЕРНЯВСЬКИЙ

Херсон – 2021

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітня програма профільної середньої освіти
підготовки здобувачів фахової передвищої освіти
на основі базової загальної середньої освіти

освітньо-професійний ступінь «фаховий молодший бакалавр»	
галузь знань	27 «Транспорт»
спеціальність	271 «Річковий та морський транспорт»
спеціалізація	271.01 «Навігація і управління морськими суднами»
освітньо-професійна програма	«Судноводіння на морських шляхах»
спеціалізація	271.02 «Управління судновими технічними системами і комплексами»
освітньо-професійна програма	«Експлуатація суднових енергетичних установок»
спеціалізація	271.03 «Експлуатація судового електрообладнання і засобів автоматики»
освітньо-професійна програма	«Експлуатація електрообладнання та автоматики суден»
галузь знань	13 «Механічна інженерія»
спеціальність	135 «Суднобудування»
освітньо-професійна програма	«Монтаж і проектування суднових машин і механізмів»
спеціальність	«Монтаж і обслуговування електроустаткування суднового електрообладнання»
освітньо-професійна програма	«Суднокорпусобудування»
спеціальність	131 «Прикладна механіка»
освітньо-професійна програма	«Зварювальне виробництво»
спеціальність	«Обслуговування верстатів з програмним управлінням і робототехнічних комплексів»

ПОГОДЖЕНО

Начальник Морського фахового коледжу

ХДМА

Віктор ГУССЄВ

«30» 06 2021 р.

Перший заступник

начальника Морського фахового коледжу

ХДМА

Руслан ЛЕВКІВСЬКИЙ

«30» 06 2021 р.

СХВАЛЕНО

Радою із забезпечення освітньої діяльності та якості освіти
Морського фахового коледжу ХДМА
протокол №1 від 30.06.2021 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проектною групою у складі:

1	Тетяна НЕПОМНЯЩА	Спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист, методист Морського фахового коледжу Херсонської державної морської академії
2	Оксана КОСТЮЧЕНКО	Спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, методист Морського фахового коледжу Херсонської державної морської академії
3	Оксана ЧАГАЙДА	Спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, завідувач лабораторії Морського фахового коледжу Херсонської державної морської академії
4	Надія КОЛЕСНИК	Спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, голова циклової комісії дисциплін українознавства Морського фахового коледжу Херсонської державної морської академії

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1. І. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ	7
2. ІІ. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	10
3. ІІІ. ВИМОГИ ТА ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	18
4. ІV. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	21
Додатки	22

ВСТУП

Освітня програма профільної середньої освіти підготовки здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра на основі базової загальної середньої освіти за освітньо-професійними програмами «Судноводіння на морських шляхах», «Експлуатація суднових енергетичних установок», «Експлуатація електрообладнання та автоматики суден», «Монтаж і проектування суднових машин і механізмів», «Монтаж і обслуговування електроустаткування суднового електрообладнання», «Суднокорпусобудування», «Зварювальне виробництво», «Обслуговування верстатів з програмним управлінням і робототехнічних комплексів» (далі – Освітня програма) Морського фаховий коледжу Херсонської державної морської академії» (далі – МК ХДМА) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державних стандартів базової і повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт) та з урахуванням наказу Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня». Освітня програма розроблена на основі Типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 01.06.2018 р. № 570.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг та структуру навчального навантаження (Додатки №№ 1-8);
- очікувані результати навчання здобувачів, подані в рамках навчальних програм, затверджених наказами МОН від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для здобувачів освіти 10-11 класів закладів загальної середньої освіти»;

- пропонований зміст окремих предметів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- форми організації освітнього процесу та інструменти внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

I. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти I-II курсів у частині профільної середньої освіти, яке фінансиється, складає 2660 годин. Гранично допустиме тижневе навантаження на студента I-II курсів у частині профільної середньої освіти складає 30 годин. Частина навчальних годин з предмету «Фізична культура» (2 години на тиждень) не враховуються при визначенні гранично допустимого тижневого навантаження здобувачів освіти. Освітня програма профільної середньої освіти та відповідний навчальний план розробляються відповідно до Законів України «Про повну загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту» та Державного стандарту. Вони передбачають години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів. При складанні навчального плану перелік предметів з блоку вибірково-обов'язкових, профільних та спеціальних курсів сформовано з урахуванням галузей знань, спеціальностей, з яких здійснюється підготовка фахового молодшого бакалавра відповідно до освітньо-професійних програм «Судноводіння на морських шляхах», «Експлуатація суднових енергетичних установок», «Експлуатація електрообладнання та автоматики суден», «Монтаж і проектування суднових машин і механізмів», «Монтаж і обслуговування електроустаткування суднового обладнання», «Суднокорпусобудування», «Обслуговування верстатів з програмним управлінням і робототехнічних комплексів», «Зварювальне виробництво».

Перелік предметів та кількість годин на їх вивчення наведено у додатках №№ 1-8. Частина навчальних годин призначена для забезпечення профільного навчання, яке є невід'ємною частиною професійної підготовки фахового молодшого бакалавра.

Спеціальні курси разом із профільними предметами відображають специфіку конкретного профілю навчання і визначають його сутність. Вони призначені для доповнення, поглиблення змісту окремих розділів профільних предметів, містять додаткові споріднені розділи, що не включені до навчальних програм, або надають здобувачам освіти знання з сфери майбутньої професійної діяльності. Спеціальні курси реалізовуються за рахунок 700 годин передбачених для вивчення профільних предметів і спеціальних курсів.

Результати навчання, які виходять за рамки Державного стандарту, зараховуються в результати навчання з відповідних дисциплін навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра МК ХДМА, обсяги яких визначаються у кредитах ЕКТС.

Предмети історія України та Всесвітня історія вивчаються як експериментальний інтегрований курс «Історія: Україна і світ». Предмети фізики, астрономія, хімія, біологія, екологія, географія вивчаються як експериментальний інтегрований курс «Природничі науки».

При вивчені базового предмета «Іноземна мова (англійська)», вибірково-обов'язкового предмета «Інформатика» та спецкурсів «Нарисна геометрія та інженерна графіка», «Креслення, інженерна графіка», «Основи інформаційних технологій і програмування», «Інженерна графіка», «Спеціальне креслення, інженерна та комп'ютерна графіка» «Технічні розрахунки на ПЕОМ» здійснюється поділ на підгрупи, який реалізується за рахунок додаткових годин та годин на профільні предмети і спеціальні курси.

Якщо тижневе навантаження на здобувача освіти при вивчені певного предмета або спецкурсу становить до двох годин на тиждень, припустимим є його вивчення блоком за обмежений період часу з урахуванням необхідності забезпечення рівномірності розкладу занять впродовж семестру.

Вивчення предмету «Захист Вітчизни» здійснюється блочно. Частина занять проводиться наприкінці навчального року з використанням спортивно-водної станції ХДМА.

Окремі предмети («Технології», «Інформатика», «Іноземна мова (англійська)», «Фізичне виховання») вивчаються інтегровано з предметами професійної спрямованості («Вступ до спеціальності», «Комп'ютерні технології та програмування», «Іноземна мова (англійська) за професійним спрямуванням», «Фізична культура»).

ІІ. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати викладач у рамкахкої освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних</p>

		<p>засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколошньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>

4	<p>Основні компетентності у природничих науках і технологіях</p>	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5	<p>Інформаційно-цифрова компетентність</p>	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6	<p>Уміння вчитися впродовж життя</p>	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення</p>

		<p>результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>

9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; щадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних

ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталій розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталій розвиток	<p>Формування у здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколошнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколошнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленним на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

<p>Здоров'я і безпека</p>	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе bezпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати у здобувачів освіти чимало радісних емоцій.</p>
<p>Підприємливість і фінансова грамотність</p>	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірці його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-

діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

ІІІ. ВИМОГИ ТА ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Профільна середня освіта здобувається після здобуття базової середньої освіти.

Форми організації освітнього процесу визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Морський фаховий коледж Херсонської державної морської академії».

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи занять (уроків):

- формування компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- комбіноване заняття.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, заняття-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні заняття (заняття-«суди», заняття-дискусійна група, заняття з навчанням одних здобувачів освіти іншими), інтегровані заняття, проблемне заняття, відео-заняття, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити не тільки під час уроку (уроку-лекції), а й на конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії викладачем визначаються теми доповідей здобувачів освіти, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії здобувачі освіти отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться зі здобувачами освіти, які не були присутні на попередніх заняттях або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім

заняття відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію здобувачів освіти. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Викладач або здобувачі освіти підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім заняття проводяться практичні та лабораторні заняття. Ці форми організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності здобувачів освіти в експериментальній і практичній діяльності. Досягнуті компетентності здобувачі освіти можуть застосувати на практичних і лабораторних заняттях. Практичне заняття - це така форма організації, в якій здобувачам освіти надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на лабораторних заняттях (виконання лабораторних робіт). Оглядова конференція повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу і може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Вона цілеспрямована ознайомлення здобувачів освіти з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання, розкрити нові узагальнюючі підходи до аналізу.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей, крім уроку, може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння здобувачами освіти змісту предметів, досягнення компетентностей.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує практичне заняття. Здобувачі освіти одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед викладачем.

Лабораторні заняття також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях здобувачі освіти самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати здобувачам освіти практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором здобувачами освіти по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота здобувачів освіти у парах змінного складу) за умови, що окремі здобувачі освіти виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширяються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання викладач визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у робочих програмах окремих предметів.

IV. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Внутрішня система забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітню програму схвалює Вчена рада Херсонської державної морської академії, погоджує начальник Відокремленого структурного підрозділу «Морський фаховий коледж Херсонської державної морської академії» та затверджує ректор Херсонської державної морської академії.

Освітня програма та перелік освітніх компонентів, що передбачені цією програмою, оприлюднюються на веб-сайті МК ХДМА. На підставі затверденої Освітньої програми розробляється навчальні плани відповідних спеціальностей, які конкретизують організацію освітнього процесу.

Додаток 1

Перелік предметів профільної середньої освіти
підготовки здобувачів фахової передвищої освіти
освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра
спеціальності 271 «Річковий та морський транспорт»
спеціалізації 271.01 «Навігація і управління морськими суднами»
освітньо-професійної програми «Судноводіння на морських шляхах»

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин
	Базові предмети	1575
1.	Українська мова	140
2.	Українська література	140
3.	Зарубіжна література	70
4.	Іноземна мова	140
5.	Історія: Україна і світ	210
6.	Громадянська освіта	70
7.	Математика	210
8.	Природничі науки	280
9.	Фізична культура	210
10.	Захист України	105
	Вибірково-обов'язкові предмети	210
11.	Інформатика	165
12.	Технології (Вступ до спеціальності)	45
	Профільні предмети і спеціальні курси та додаткові години	700+175
13.	Історія та культура України	28
14.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	28
15.	Основи суспільних наук	28
16.	Вища математика	56
17.	Фізика та основи теоретичної механіки	70
18.	Основи екології та охорони навколишнього середовища	15
19.	Радіотехніка і електроніка з елементами електротехніки	30
20.	Нарисна геометрія та інженерна графіка	30
21.	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	98
22.	Метеорологія і океанографія	30
23.	Теорія та будова судна	42
24.	Управління судном та практика несення штурманської вахти	28
25.	Морське право	15
26.	Географія морського судноплавства	30
27.	Нормативні морські документи	28
28.	Навчальна практика	75
	Поділ на підгрупи	
	Іноземна мова (поділ)	140
	Інформатика (поділ)	84
	Нарисна геометрія та інженерна графіка (поділ)	20
	Усього:	2660

Додаток 2

Перелік предметів профільної середньої освіти
підготовки здобувачів фахової передвищої освіти
освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра

спеціальності 271 «Річковий та морський транспорт»

**спеціалізації 271.02 «Управління судновими технічними системами і комплексами»
освітньо-професійної програми «Експлуатація суднових енергетичних установок»**

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин
	Базові предмети	1575
1.	Українська мова	140
2.	Українська література	140
3.	Зарубіжна література	70
4.	Іноземна мова	140
5.	Історія: Україна і світ	210
6.	Громадянська освіта	70
7.	Математика	210
8.	Природничі науки	280
9.	Фізична культура	210
10.	Захист України	105
	Вибірково-обов'язкові предмети	210
11.	Інформатика	165
12.	Технології (Вступ до спеціальності)	45
	Профільні предмети і спеціальні курси та додаткові години	700+175
13.	Історія та культура України	30
14.	Основи технічної термодинаміки та тепlopередачі	56
15.	Основи суспільних наук	49
16.	Вища математика	56
17.	Технічна механіка (теоретична механіка, опір матеріалів та деталі машин)	56
18.	Основи екології	20
19.	Технологія матеріалів	29
20.	Нарисна геометрія та інженерна графіка	42
21.	Безпека життєдіяльності	56
22.	Основи гідромеханіки	30
23.	Теорія, будова судна та рушії	56
24.	Нормативні морські документи	25
25.	Фізика	35
26.	Навчальна практика	211
	Поділ на підгрупи	
	Іноземна мова (поділ)	70
	Інформатика (поділ)	54
	Усього:	2660

Додаток 3

Перелік предметів профільної середньої освіти
підготовки здобувачів фахової передвищої освіти
освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра
спеціальності 271 «Річковий та морський транспорт»
спеціалізації 271.03 «Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики»
освітньо-професійної програми «Експлуатація електрообладнання та автоматики суден»

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин
	Базові предмети	1575
1.	Українська мова	140
2.	Українська література	140
3.	Зарубіжна література	70
4.	Іноземна мова	140
5.	Історія: Україна і світ	210
6.	Громадянська освіта	70
7.	Математика	210
8.	Природничі науки	280
9.	Фізична культура	210
10.	Захист України	105
	Вибірково-обов'язкові предмети	210
11.	Інформатика	165
12.	Технології (Вступ до спеціальності)	45
	Профільні предмети і спеціальні курси та додаткові години	700+175
13.	Історія та культура України	42
14.	Основи суспільних наук	28
15.	Вища математика	38
16.	Фізика	28
17.	Спеціальне креслення, інженерна та комп'ютерна графіка	45
18.	Теоретичні основи електротехніки	104
19.	Основи екології	20
20.	Основи теорії устрою судна та рушіїв	20
21.	Основи суднової електроніки та мікропроцесорної техніки	71
22.	Безпека життєдіяльності	70
23.	Суднові електричні машини	70
24.	Українська мова (за профільним спрямуванням)	25
25.	Практика у майстернях	65
26.	Практика навчальна у майстернях	85
	Поділ на підгрупи	
	Іноземна мова (поділ)	90
	Інформатика (поділ)	54
	Спеціальне креслення, інженерна та комп'ютерна графіка (поділ)	20
	Усього:	2660

Перелік предметів профільної середньої освіти
підготовки здобувачів фахової передвищої освіти
освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра
**спеціальності 135 «Суднобудування» освітньо-професійної програми «Монтаж і
проектування суднових машин і механізмів»**

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин
	Базові предмети	1575
1.	Українська мова	140
2.	Українська література	140
3.	Зарубіжна література	70
4.	Іноземна мова	140
5.	Історія: Україна і світ	210
6.	Громадянська освіта	70
7.	Математика	210
8.	Природничі науки	280
9.	Фізична культура	210
10.	Захист України	105
	Вибірково-обов'язкові предмети	210
11.	Інформатика	165
12.	Технології (Вступ до спеціальності)	45
	Профільні предмети і спеціальні курси та додаткові години	700+175
13.	Історія та культура України	30
14.	Креслення, інженерна графіка	70
15.	Технічна механіка	72
16.	Вища математика	42
17.	Основи суспільних наук	58
18.	Основи термодинаміки та теплотехніки	52
19.	Основи екології	30
20.	Безпека життєдіяльності	28
21.	Технологія металів, конструкційні матеріали	42
22.	Основи інформаційних технологій і програмування	30
23.	Загальна будова суден	43
24.	Загальна електротехніка з основами електроніки	38
25.	Основи стандартизації, метрологія та якість продукції	42
26.	Фізика	24
27.	Основи суднової енергетики	30
28.	Навчальна практика	120
	Поділ на підгрупи	
	Іноземна мова (поділ)	70
	Інформатика (поділ)	54
	Усього:	2660

Додаток 5

Перелік предметів профільної середньої освіти
підготовки здобувачів фахової передвищої освіти
освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра
**спеціальності 135 «Суднобудування» освітньо-професійної програми «Монтаж і
обслуговування електроустаткування суднового електрообладнання»**

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин
	Базові предмети	1575
1.	Українська мова	140
2.	Українська література	140
3.	Зарубіжна література	70
4.	Іноземна мова	140
5.	Історія: Україна і світ	210
6.	Громадянська освіта	70
7.	Математика	210
8.	Природничі науки	280
9.	Фізична культура	210
10.	Захист України	105
	Вибірково-обов'язкові предмети	210
11.	Інформатика	165
12.	Технології (Вступ до спеціальності)	45
	Профільні предмети і спеціальні курси та додаткові години	700+175
13.	Історія та культура України	30
14.	Вища математика	42
15.	Фізика	42
16.	Електроматеріалознавство	52
17.	Технічна механіка	38
18.	Креслення, інженерна графіка	52
19.	Теоретичні основи електротехніки	119
20.	Спеціальне креслення	40
21.	Основи метрології і електричні вимірювання	62
22.	Безпека життєдіяльності	28
23.	Основи екології	20
24.	Загальна будова і технічні засоби суден	20
25.	Суднові електричні машини і апарати	56
26.	Технічні розрахунки на ПЕОМ	30
27.	Навчальна практика	120
	Поділ на підгрупи	
	Іноземна мова (поділ)	70
	Інформатика (поділ)	54
	Усього:	2660

Додаток 6

Перелік предметів профільної середньої освіти
підготовки здобувачів фахової передвищої освіти
освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра
спеціальності 135 «Суднобудування»
освітньо-професійної програми «Суднокорпусобудування»

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин
	Базові предмети	1575
1.	Українська мова	140
2.	Українська література	140
3.	Зарубіжна література	70
4.	Іноземна мова	140
5.	Історія: Україна і світ	210
6.	Громадянська освіта	70
7.	Математика	210
8.	Природничі науки	280
9.	Фізична культура	210
10.	Захист України	105
	Вибірково-обов'язкові предмети	210
11.	Інформатика	165
12.	Технології (Вступ до спеціальності)	45
	Профільні предмети і спеціальні курси та додаткові години	700+175
13.	Історія та культура України	30
14.	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	30
15.	Креслення і нарисна геометрія	77
16.	Вища математика	42
17.	Технічна механіка	72
18.	Загальна електротехніка з основами електроніки	56
19.	Матеріалознавство і технологія конструкційних матеріалів	28
20.	Основи інформаційних технологій	30
21.	Проектування корпусу суден	83
22.	Суднобудівне креслення	82
23.	Загальна будова суден	70
24.	Безпека життєдіяльності	30
25.	Навчальна практика	60
26.	Основи теорії суден	61
	Поділ на підгрупи	
	Іноземна мова (поділ)	70
	Інформатика (поділ)	54
	Усього:	2660

Додаток 7

Перелік предметів профільної середньої освіти
підготовки здобувачів фахової першевицької освіти
освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра
спеціальності 131 «Прикладна механіка»
освітньо-професійної програми «Зварювальне виробництво»

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин
	Базові предмети	1575
1.	Українська мова	140
2.	Українська література	140
3.	Зарубіжна література	70
4.	Іноземна мова	140
5.	Історія: Україна і світ	210
6.	Громадянська освіта	70
7.	Математика	210
8.	Природничі науки	280
9.	Фізична культура	210
10.	Захист України	105
	Вибірково-обов'язкові предмети	210
11.	Інформатика	165
12.	Технології (Вступ до спеціальності)	45
	Профільні предмети і спеціальні курси та додаткові години	700+175
13.	Історія та культура України	43
14.	Вища математика	42
15.	Інженерна графіка	62
16.	Технічна механіка	92
17.	Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання	42
18.	Електротехніка з основами електроніки	72
19.	Фізика	30
20.	Хімія	55
21.	Інформатика та обчислювальна техніка	30
22.	Загальна будова суден	42
23.	Суднобудівне креслення	84
24.	Іноземна мова (англійська) (за професійним спрямуванням)	57
25.	Навчальна слюсарна практика	90
	Поділ на підгрупи	
	Іноземна мова (поділ)	80
	Інформатика (поділ)	54
	Усього:	2660

Перелік предметів профільної середньої освіти
підготовки здобувачів фахової передвищої освіти
освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра
спеціальності 131 «Прикладна механіка» освітньо-професійної програми
«Обслуговування верстатів з програмним управлінням і робототехнічних комплексів»

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин
	Базові предмети	1575
1.	Українська мова	140
2.	Українська література	140
3.	Зарубіжна література	70
4.	Іноземна мова	140
5.	Історія: Україна і світ (експериментальний інтегрований курс)	210
6.	Громадянська освіта	70
7.	Математика	210
8.	Природничі науки (експериментальний інтегрований курс)	280
9.	Фізична культура	210
10.	Захист України	105
	Вибірково-обов'язкові предмети	210
11.	Інформатика	165
12.	Технології (Вступ до спеціальності)	45
	Профільні предмети і спеціальні курси та додаткові години	700+175
13.	Іноземна мова (англійська) (за професійним спрямуванням)	57
14.	Історія та культура України	43
15.	Вища математика	42
16.	Нарисна геометрія, інженерна та комп'ютерна графіка	62
17.	Технічна механіка	92
18.	Технологія конструкційних матеріалів та матеріалознавство	66
19.	Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання	62
20.	Теоретичні основи електротехніки	77
21.	Основи обробки матеріалів та інструмент	102
22.	Комп'ютерні технології в машинобудуванні	50
	Поділ на підгрупи	
	Іноземна мова (поділ)	140
	Інформатика (поділ)	54
	Нарисна геометрія, інженерна та комп'ютерна графіка (поділ)	28
	Усього:	2660